

Project Interprofessioneel Samen Opleiden en Professionaliseren

Inleiding

Het aflopen van het project IKC¹ en de wens tot borging van de opbrengsten van dit project heeft geresulteerd in het project Interprofessioneel Samen Opleiden en Professionaliseren (ISOP). In het project IKC is ervaring opgedaan met het samenwerken en samen leren in interprofessionele leerteams en er zijn materialen en opdrachten ontwikkeld om dit leren vorm te geven. Sindsdien is het aantal interprofessionele leerteams uitgebreid (45) en hebben we meer ervaring op kunnen doen met dit interprofessioneel samenwerken en samen leren op te doen. Ook krijgen we steeds meer inzicht in hoe interprofessioneel samen opleiden van mbo- en hbo-studenten in het pedagogisch-educatieve domein er in de praktijk uit kan zien en geïmplementeerd kan worden.

Definiëring Interprofessioneel Samen Opleiden en Professionaliseren

In toenemende mate werken professionals uit het onderwijs, de kinderopvang en de (jeugd)zorg samen om vorm te geven aan een doorgaande lijn in de ontwikkeling van kinderen en een bijdrage te leveren aan inclusiviteit en kansgelijkheid. Binnen een IKC zorgen professionals voor één gezamenlijk programma voor onderwijs, opvang, vrije tijd en zorg en zo mogelijk in één werkgeverschap. In het project ISOP worden studenten als beginnend beroepsbeoefenaars voorbereid op het werken in het pedagogisch en educatieve werkveld waarbij interprofessionele samenwerking van groot belang is voor het optimaal ontwikkelen van kinderen (Van Dongen en Franchamps, 2021). Deze samenwerking vindt niet alleen plaats in IKC's, maar overal waar organisaties nauw samenwerken. Binnen het project ISO duiden we deze samenwerkingen aan als: combinatie-organisaties (CO). Een veel voorkomende CO is een basisschool en een kinderopvangorganisatie die nauw samenwerken en/of een gebouw/terrein delen, maar niet officieel een IKC zijn. Ook in een CO kan een leerteam van studenten zich bekwamen in interprofessioneel samenwerken.

Vincent de Waal verzamelde in zijn boek *Interprofessioneel werken en innoveren in teams* (2018) voorbeelden uit verschillende sectoren, waaronder het onderwijs en de kinderopvang. Hij definieert interprofessioneel samenwerken als "*vormen van samenwerking binnen teams tussen professionals met uiteenlopende expertise. Doel van deze samenwerking is om vanuit een gemeenschappelijke visie een geïntegreerde en vernieuwende aanpak vorm te geven die tegemoetkomt aan de behoefte van (groepen) burgers*" (De Waal, 2018, p. 22).

---

¹ Een lijst met afkortingen is opgenomen in de bijlage van dit projectplan.

Omdat in dit project de curricula en daarmee ook de taal van meerdere opleidingen samenkomen (mbo (G)PM, mbo OA, hbo Ad-PEP, hbo Pabo), is het van belang om waar mogelijk te werken met generieke termen en te definiëren wat we onder die termen verstaan:

Leerteam: Een heterogene groep (aankomend) professionals die samen een team formeren met als doel om van en met elkaar te leren. In een leerteam participeren studenten van minimaal 2 verschillende opleidingen².

Studentbegeleiders in de praktijk:

Leerteambegeleider: Deze professional op de praktijkplek begeleidt bijeenkomsten van het interprofessionele leerteam (alle studenten van genoemde opleidingen en eventueel andere opleidingen). Hiervoor krijgt de leerteambegeleider betaalde uren vanuit de subsidie. De leerteambegeleider volgt een training (4 bijeenkomsten) ter ondersteuning van deze taak.

Werkplekbegeleider: De professional die werkt in de groep waar de student stageloopt, is eerste aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding van de studenten (Pabo: mentor, Ad-PEP: praktijkbegeleider, mbo: praktijkopleider). Voor de studenten van het Graafschap College is de werkplekbegeleider tevens degene die de examenopdrachten beoordeelt.

Opleider: De professional die de spil is van het samen opleiden in het IKC/CO en is aanspreekpunt voor werkplekbegeleiders. Na de werkplekbegeleider is de opleider het eerste aanspreekpunt ten aanzien van voortgang van de stage van de studenten. Voor de studenten van Iselinge Hogeschool is de opleider tevens degene die de praktijkbeoordeling uitvoert.

Studentbegeleiders vanuit de opleidingen:

Studiecoach: De professional (docent van de opleiding) die hbo-studenten uit het leerteam vanuit de opleiding in de praktijk begeleidt en contact houdt met de opleider en de werkplekbegeleiders op de praktijkplek.

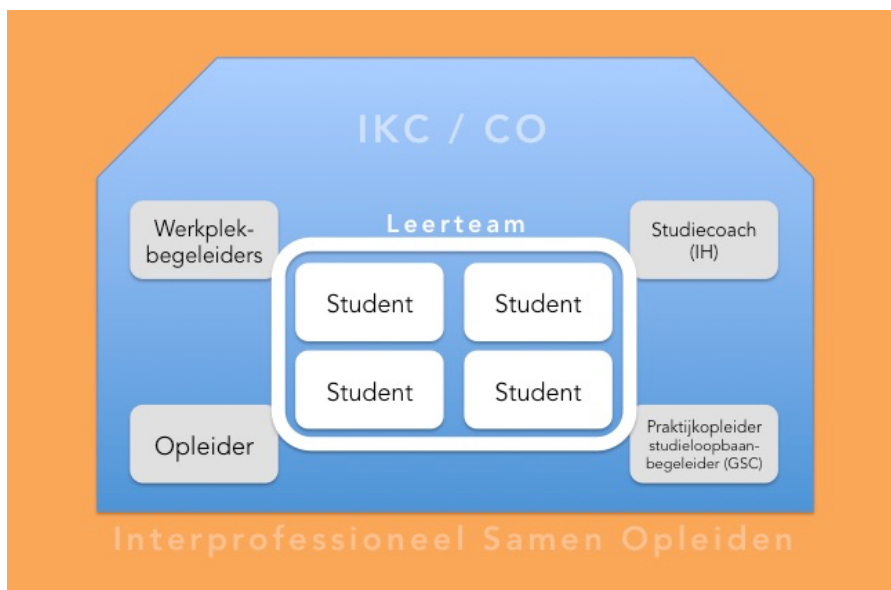
Studieloopbaanbegeleider: De professional (docent van de opleiding) die mbo-studenten begeleidt bij de studievoortgang op het Graafschap College.

Methodisch werkplekbegeleider: De professional die de studenten vanuit het Graafschap College begeleidt in de praktijk en contact houdt met de werkplekbegeleider op de praktijkplek.

Begeleidingsteam: De professionals die het leerteam begeleiden (werkplekbegeleiders, opleiders, studiecoaches/studieloopbaanbegeleiders, methodisch werkplekbegeleiders).

---

² Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten mbo-studenten van Pedagogisch Werk en onderwijs deel uitmaken van het interprofessionele leerteam.

Afbeelding 1. Participanten in Interprofessioneel Samen Opleiden

Project

Het plan van aanpak voor het project ISOP beschrijft verschillende activiteiten die bijdragen aan de realisatie van interprofessioneel samenwerken in het werkveld, in het opleiden van studenten in de praktijk en in en tussen de opleidingen. Een van die activiteiten is het realiseren van interprofessionele leerteams in de praktijk. Hierbij vormen alle studenten (van Graafschap College en Iselinge Hogeschool, mbo 3 en 4, hbo 5 en 6) die op één van deze IKC's/CO stagelopen een leerteam waaromheen een begeleidingsteam wordt gevormd.

Op de IKC's/CO die meedraaien in dit project...

- ... kunnen studenten ervaring opdoen in zowel het onderwijs als de kinderopvang.
- ... werken studenten samen en kijken ze bij elkaar (collegiale consultatie).
- ... krijgen studenten de ruimte om samen te komen in hun interprofessionele leerteam en gezamenlijk aan praktijkopdrachten te werken en/of praktijkonderzoek te doen.
- ... werken studenten aan opdrachten die betrekking hebben op (werken in) het IKC/CO en interprofessioneel samenwerken.
- ... worden de studenten begeleid door een begeleidingsteam (zie afbeelding 1).
- ... wordt het begeleidingsteam gefaciliteerd voor de begeleiding van de studenten.

En verder:

- In het project is de leerteambegeleider in het IKC/CO voor studenten het eerste aanspreekpunt met betrekking tot de (opdrachten/werkwijze) in het project.
- De leerteambegeleider informeert de werkplekbegeleiders en de directeur over de deelname aan en inhoud van het project.
- De projectleiders (Anneke en Carolien) informeren de studenten en de studiecoaches/studieloopbaanbegeleiders van de studenten over deelname aan het project.

Doel

Met dit project willen we (meer) inzicht krijgen in de wijze waarop Interprofessioneel Samen Opleiden (en Professionaliseren) in het werkplekleren van studenten vorm kan krijgen en in wat nog nodig is om deze werkwijze te implementeren en gemeengoed te maken binnen het Partnerschap. In het bijzonder kijken we daarbij naar wat dit betekent voor (het curriculum van) studenten en voor de professionals in het begeleidingsteam.

Werkwijze

- Er is een startbijeenkomst waarbij de betrokken leerteambegeleiders geïnformeerd worden (afspraken, organisatie).
- De leerteambegeleiders informeren de directeur, de kinderopvangorganisatie en de werkplekbegeleiders.
- De studenten uit de leerteams van de deelnemende KC's/CO en de studietoelichters/studieloopbaanbegeleiders van de studenten uit de betrokken leerteams worden via de mail geïnformeerd.
- De leerteambegeleider maakt afspraken met de studenten over de (invulling van) bijeenkomsten en activiteiten van het interprofessionele leerteam (minimaal twee keer per blok). Mogelijkheden (zie ook bijlage 3):
  - Intervisie
  - Collegiale consultatie
  - Co-teaching
  - Werken aan opdrachten m.b.t. het IKC/CO en interprofessioneel samenwerken (opdrachten zijn ontwikkeld in het project IKC)
  - De opleider gaat in gesprek met het leerteam over het functioneren van het leerteam, het werken aan persoonlijke leervragen en – doelen in het leerteam
  - Een studietoelichter/studieloopbaanbegeleider/methodisch werkbegeleider sluit aan bij intervisie of een andere activiteit
- Voor studenten is een handleiding geschreven.
- Studenten vullen tijdens de eerste en laatste leerteambijeenkomst de netwerkscan in. Leerteambegeleiders leveren deze geanonimiseerd aan bij de projectleiders.
- Na afloop vullen alle betrokkenen een vragenlijst in.

Bijlagen:

Bijlage 1: Verklaring gebruikte afkortingen

Bijlage 2: Handleiding studenten

Bijlage 3: Mogelijke (gezamenlijke) opdrachten voor het interprofessionele leerteam

Bijlage 1: Verklaring gebruikte afkortingen

Ad-PEP	= Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional (hbo niveau 5)
CO	= Combinatie-organisatie: samenwerking tussen bijvoorbeeld basisonderwijs en kinderopvang, zonder dat deze formeel de titel IKC heeft.
IKC	= Integraal Kindcentrum
ISO	= Interprofessioneel Samen Opleiden
hbo	= hoger beroepsonderwijs (hier: Ad-PEP, Pabo)
mbo	= middelbaar beroepsonderwijs (hier: Pedagogisch Werk en Onderwijs)
Pabo	= pedagogische academie basisonderwijs (hbo niveau 6/bachelor)

Bijlage 2: Handleiding studenten

Beste student,

Als (aankomend) professional in het pedagogisch educatieve werkveld werk je niet alleen samen met professionals die hetzelfde beroep hebben als jij, je werkt ook samen met andere professionals, soms zelfs uit andere organisaties. Interprofessioneel samenwerken noemen we dat. De plek waar jij stageloopt (kinderopvangorganisatie/school) doet mee aan het project *Interprofessioneel Samen Opleiden*. Wat houdt dat in?

- Sommigen van jullie zijn al gewend om met medestudenten samen te werken in een leerteam met studenten van de eigen en soms ook van een andere opleiding. In dit project werken alle studenten samen in een interprofessioneel leerteam.
- Je krijgt de mogelijkheid om een kijkje te nemen in andere delen van het IKC/CO³ dan het deel waar je zelf stageloopt.
- De opdrachten/activiteiten waar je aan werkt komen in plaats van de opdrachten die je anders met je (opleidings-)leerteam zou doen. Je doet dus geen extra dingen, je doet andere dingen.
- Je leert hoe het is om interprofessioneel samen te werken binnen een IKC/CO en binnen een heterogene (gevarieerde) groep (aankomend) professionals.
- Jullie interprofessionele leerteam wordt begeleid door de leerteambegeleider van het IKC/CO. Het gehele begeleidingsteam bestaat uit de leerteambegeleider, de (school-)opleider, de werkplekbegeleiders (mentoren) en de studietoelichters/studieloopbaanbegeleiders op de opleiding (zie het projectplan voor een beschrijving van deze rollen).

Leerteam

Alle studenten die in een IKC/CO stagelopen vormen samen een leerteam. In dit leerteam wordt het interprofessioneel samenwerken ervaren. Interprofessioneel samenwerken houdt in dat collega's uit verschillende vakgebieden, zoals bijvoorbeeld onderwijs en pedagogisch werk, samenwerken. Dit kan bijvoorbeeld zijn om samen een activiteit te organiseren, een probleem op te lossen of om iets te onderzoeken vanuit een gezamenlijke interesse. Het leerteam bestaat uit studenten van verschillende opleidingen en om dit leerteam wordt een begeleidingsteam gevormd. Soms nemen inhoudelijke experts deel aan het netwerk. De gemengde samenstelling van de groep zorgt ervoor dat je leert werken in een interprofessioneel team en kennis opdoet vanuit verschillende contexten. Je wordt bij alle bijeenkomsten verwacht. Als een bijeenkomst gepland is op een dag die niet jouw stagedag is, overleg dan met de leerteambegeleider. In het IKC/CO wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met wanneer de stagedagen zijn, zodat iedereen aanwezig kan zijn.

Intervisie

Tijdens bijeenkomsten van het leerteam vindt onder andere intervisie plaats. De nadruk bij intervisie ligt op de professionele ontwikkeling van de verschillende deelnemers, waarbij het reflecteren op het functioneren en het analyseren van het handelen centraal staat (Van Faassen, n.d.). Het doel van intervisie is het ondersteunen van elkaar bij de zelfreflectie

---

³ IKC staat voor Integraal Kind Centrum. CO staat voor combinatie organisatie; een samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.

en daardoor de deskundigheid aan de hand van praktijkervaringen te vergroten. De opdrachten die tijdens de intervisiemomenten besproken worden, zijn gebaseerd op de geformuleerde vaardigheden voor een IKC-medewerker (PACT, 2014). Aan de intervisie nemen alle studenten die stagelopen op het IKC/CO deel, de leerteambegeleider en/of andere leden van het begeleidingsteam sluiten aan.

Opdrachten studenten leerteam IKC/CO

In overleg met de leerteambegeleider bepaalt het leerteam welke gezamenlijke opdrachten/activiteiten zij oppakken. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de suggesties in bijlage 3 van het projectplan.

Bijlage 3: Mogelijke (gezamenlijke) opdrachten voor het interprofessionele leerteam

I. Organiseren van een dag

Organiseer in het leerteam samen met alle andere studenten (pedagogisch werk, onderwijsassistent, Ad-PEP, pabo, andere opleidingen) die in het IKC/CO stagelopen, een themadag die IKC/CO breed wordt aangeboden. In overleg met en onder begeleiding van de opleider ontwerpen en organiseren jullie een dag voor het hele IKC/CO rond een actueel thema en voeren deze uit. Je kunt hierbij denken aan bijvoorbeeld een sportdag, een kerstviering, de Kinderboekenweek (-opening), de koningsspelen, gezonde voeding of een paasviering.

II. Hé, wat doe jij?

In het IKC/CO zijn veel verschillende professionals actief: Leerkrachten, onderwijsassistenten, lerarenondersteuners, directeur, intern begeleider, pedagogisch medewerkers, pedagogisch coaches, conciërge, buurtwerkers, medewerkers centrum voor jeugd en gezin en waarschijnlijk nog veel meer! Maak met je leerteam een lijst van alle medewerkers van het IKC/CO en hun functie(s). Bedenk: Met wie zou jij een dag(deel) mee willen lopen? Maak een goede verdeling, maak afspraken en wissel tijdens een leerteambijeenkomst jullie ervaringen uit.

III. Daar wil ik meer van weten

Op een IKC/CO brengen kinderen van verschillende leeftijden in allerlei situaties hun dag door. Ze ontmoeten elkaar, spelen met elkaar en leren met elkaar. Daarnaast werken er op een IKC/CO veel professionals uit verschillende disciplines, zoals opvang, onderwijs en zorg. Een levendige en soms ook een complexe wereld in één gebouw waar veel gebeurt.

Belangrijke thema's in het IKC/CO waar je misschien meer van wilt weten:

1. Een leerlingvolgsysteem voor kinderen van 0-13 jaar: welke administratieve programma's of ontwikkelingsvolgmodellen worden er binnen het IKC/CO gebruikt? Wat zijn verschillen?
2. Welke ontwikkelings- en opvoedvragen worden er in het IKC/CO gesteld?
3. Hoe zorgen de collega's ervoor dat de overgangen voor kinderen soepel verlopen? (Opvang-school; school-BSO/huis) Hoe is de doorgaande leerlijn bij overdracht (ook administratief).
4. Hoe gaat het IKC/CO om met/uit van de verschillende behoeften van kinderen?
5. Hoe wordt aandacht besteed aan de zelfredzaamheid bij kinderen van 0-13 jaar?
6. Kennis en zicht hebben op de doorgaande ontwikkel- en leerlijnen.
7. Kennis hebben van verschillende opvoedingsstijlen en opvoedmilieus.
8. Communicatie met ouders.

Kies een thema uit, dat jouw interesse heeft en past bij het IKC/CO waar jij stageloopt. Zoek een artikel uit een vaktijdschrift en koppel deze theorie aan je gekozen thema.

Neem een interview af bij een professional die passend is bij jouw thema.

Met de gevonden informatie kan je keuze maken uit onderstaande mogelijkheden:

- maak een informatieve folder voor medestudenten.
- regel een presentatiemoment voor belangstellenden (op IKC/CO, tijdens leernetwerk, tijdens methodisch werkbegeleiding, .)

IV. Kijken bij elkaar

Met de kijkwijzer praktijkgericht handelen IKC/CO gaan studenten elkaar observeren in de praktijk (onderwijs of opvang). Dit geeft studenten de mogelijkheid om in een ander werkveld te kijken en het kan input bieden voor de intervisiebijeenkomsten.

Kijklijst indicatoren IKC

Op bezoek bij: _____ datum: _____

Vorbereiding (les) activiteit

Aandachtspunten t.a.v. de beginsituatie

Persoonlijke doelen zijn:

Indicatoren

Hieronder staat een aantal punten die betrekking heeft op het werken in een IKC/CO (niet alle punten hoeven aan bod te komen hoor!) Hoeveel punten zie je al in deze les?

- Er heerst een vriendelijke en coöperatieve sfeer
- De student bemoedigt, inspireert en corrigeert kinderen tijdens activiteit
- Kinderen werken aan een taak die past bij hun ontwikkelingsfase
- Kinderen zijn geconcentreerd aan het werk
- Kinderen werken met plezier aan de activiteiten
- Kinderen zijn zelfstandig bezig tijdens een speelwerkles en werken actief in de hoeken
- De regels in de hoeken zijn duidelijk, helder
- Tijdens overgangsmomenten en inloopactiviteiten weten kinderen wat er van hen verwacht wordt.
- Er wordt gebruik gemaakt van een plan/kiesbord (indien mogelijk)
- De kinderen zijn enthousiast doordat de leefwereld erbij betrokken wordt (concreet materiaal, digibord of schoolomgeving)
- De student gebruikt verschillende werkvormen, kinderen worden aan het denken gezet
- Aan het eind van de les/activiteit is het lokaal overzichtelijk en opgeruimd.
- De activiteit wordt goed uitgelegd

Open vragen

Wat valt je nog meer op?

Mijn complimenten voor:

Zijn de persoonlijke doelen gehaald, denk je? Waarom wel/niet?

Heb je nog tips?

Tot slot:

V. Bouwstenen van een IKC

Een IKC/CO kent een aantal belangrijke bouwstenen. In deze opdracht verken je tien bouwstenen. Je kunt de taken in je leerteam verdelen.

1. Doelen en meerwaarde IKC/CO

Lees over naar de doelen en meerwaarde van het IKC/CO, bijvoorbeeld *Netwerksamenwerking IKC in een notendop* (Bruining, 2021) of een van de vele artikelen in *Didactiek* of andere vakbladen. Bekijk ook relevant beeldmateriaal. Probeer een antwoord te vinden op de volgende vragen:

- Wat is een IKC/CO?
- Wat zijn de kenmerken van een IKC/CO?
- Wat zijn de doelen van een IKC/CO?
- Wat is het verschil tussen een IKC/CO en een brede school?
- Wat is de meerwaarde van een IKC/CO; voor de leerling, de ouders, de IKC/CO-medewerker?

2. Missie en visie

Een kenmerk van een IKC/CO is dat er een gedeelde missie is. Een missie geeft uiting aan wat medewerkers in de organisatie willen betekenen voor elkaar en de samenleving. De missie is uitgewerkt in een visie en die zie je terug in de dagelijkse praktijk in het IKC/CO. Interview de directeur/manager van het IKC/CO. Bereid interviewvragen voor en probeer de missie en visie van het IKC/CO te achterhalen en hoe deze zichtbaar zijn in de praktijk.

3. Principes ten aanzien van leren en ontwikkelen

Wat zijn de doelen van het IKC/CO op het gebied van leren en ontwikkelen? Wat vindt het IKC/CO van belang om de kinderen bij te brengen? Wat vinden de medewerkers belangrijk dat de kinderen kennen en kunnen als ze het IKC/CO verlaten? Voer met verschillende medewerkers van het IKC/CO (zowel educatie als zorg) gesprekken over welke opvattingen zij hebben over leren en ontwikkelen. Niet iedereen hoeft dezelfde opvattingen te hanteren, maar probeer te onderzoeken of de verschillende medewerkers in het IKC/CO samen een hoofdopvatting hanteren.

4. Doelen en leerlijnen

De doelen vormen een belangrijke basis die vertaald wordt naar de praktijk. Hiervoor zijn de leer- en ontwikkelingslijnen van groot belang. Deze lijnen spelen de hele dag een rol voor het kind. Inventariseer welke leer- en ontwikkelingslijnen binnen het IKC/CO gehanteerd worden. Kies een leer- of ontwikkelingslijn waar je je nader in wilt verdiepen. Onderzoek deze lijn.

5. Dagritme en routines

In een IKC/CO is een helder, overzichtelijk ritme van de dag en van de week essentieel, voor zowel het kind, de IKC/CO-medewerker als de ouder. Er zijn momenten van werken, ontspanning en buitenschoolse activiteiten. Routines geven structuur aan de dag; zij zorgen voor duidelijkheid voor de kinderen, zodat zij weten hoe de dagen en zaken binnen het IKC/CO lopen. Loop een dag met een kind mee. Welke vaste ritmes en routines zijn er voor het kind in het IKC/CO?

6. Rijke speel- en leeromgeving

Een IKC/CO heeft meerdere functies. Kinderen komen er om te leren, te spelen, elkaar te ontmoeten, talenten te ontwikkelen, te rusten, te eten en ga zo maar door.

Analyseer terwijl je een dag met een kind meeloopt de verschillende speel-leeromgevingen die je in het IKC/CO ziet. Interview IKC/CO-medewerkers over de begeleiding van het kind in de verschillende speel- en leeromgevingen. Formuleer tips voor de inrichting van een rijke speel- en leeromgeving voor kinderen en begeleiding van het kind.

7. Rollen, taken en verantwoordelijkheden

Binnen een IKC/CO hebben verschillende medewerkers hun eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Welke verschillende rollen hebben de medewerkers binnen het IKC/CO? En welke taken worden door de verschillende medewerkers vervuld en welke verantwoordelijkheden hebben zij?

Tijdens een observatiedag ga je kijken hoe er binnen een IKC/CO wordt gewerkt door verschillende mensen. Je kijkt in het bijzonder naar de andere functies dan waar je voor opgeleid wordt. Als jouw opleiding voornamelijk op educatie gericht is, kijk je binnen het IKC/CO naar de zorg/de opvang. Als jouw opleiding voornamelijk op zorg/opvang gericht is, kijk je binnen het IKC/CO naar de educatie. Formuleer kijkpunten en interviewvragen om tot een goed inzicht in de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de IKC/CO-medewerker in de educatie/zorg te kunnen komen. Neem een kijkje in verschillende ruimten, observeer tijdens activiteiten met kinderen, voer gesprekken met de kinderen en de mensen die daar werken, enzovoorts.

8. Interprofessionele samenwerking

De omgeving van een IKC/CO biedt tal van mogelijkheden voor samenwerking. De samenwerking kan vanuit verschillende perspectieven ingezet worden: ontwikkeling van het kind, burgerschapsvorming, rijke leeromgeving voor opdrachten in de echte wereld, aanbod van activiteiten voor een brede ontwikkeling van kinderen op bijvoorbeeld het gebied van sport, cultuur of wetenschap en techniek. Onderzoek wanneer, hoe en met wie de IKC/CO-medewerkers samenwerken en geef dit met behulp van een organogram weer.

9. Jouw rol binnen het IKC/CO

Nu je weet welke verschillende mensen er binnen een IKC/CO werken en hoe er binnen een IKC/CO wordt gewerkt, is het van belang te kijken welke deskundigheid er van jou als IKC/CO-medewerker verwacht wordt. Waarin verschilt het werken in een IKC/CO van het werken als pedagogisch-medewerker, onderwijsassistent of leerkracht? Wat betekent het werken binnen het IKC/CO voor jou als pedagogisch medewerker, onderwijsassistent of leerkracht? Geef weer wat het werken binnen een IKC/CO voor jou betekent, welke expertise jij hebt en wat er van je verwacht wordt en waarin het verschilt van werken in een andere context.

10. Omgeving van het IKC/CO

Voor een IKC/CO is het van belang om in contact te staan met de omgeving. Breng in kaart hoe de omgeving van het IKC/CO er uit ziet (geografisch, sociaaleconomisch, welke organisaties zijn er, welke uitdagingen kent de wijk, etc.) en op welke wijze het IKC/CO met haar omgeving in verbinding staat: Met wie werken ze samen? Met wie zouden ze samen kunnen werken?

VI. En wat vind jij?

Bedenk bij elke bouwsteen van opdracht vijf hoe dit er volgens jou in de meest ideale situatie uit zou zien en beschrijf: Wat heeft een goed IKC/CO volgens jou nodig? Hoe ziet volgens jou het ideale IKC/CO eruit?